

NU FALMER SKOVEN

Udvalgt salme

Nu falmer skoven

(”Syng med”, Lohse nr. 73, el. DDS nr.729).

Tekst

Se ”Udvalgt salme”
1 Mos 8, 22.

Huskeord

(Vælg et af følgende forslag)
- Lær salmen (især v. 5).
- Ugens salmelinjer: ”Ham takker alle vi med sang for alt, hvad han har givet” (v. 5 linje 1-2).
- Ugens bibelord: ”... for at også I skal være, hvor jeg er” (Joh 3,14b).

Til lederens egen forberedelse

Hvilken årstid er du særlig glad for? Hvordan inspireres du af årets rytme? Hvilke udfordringer ligger der i at kunne ”åbne” børnenes øjne for naturens skønhed og pragt – året rundt? Hvilke årstidssalmer er du særlig glad for?

Baggrund

- Baggrund for en årstids-salme er menneskers behov for at følge med i naturens gang og rette sin tak og undren til naturens skaber, Gud. Naturens gang ligner menneskelivets gang. Der er ting, der fødes, gror, vokser, ældes og dør – og så begynder rytmen igen. (Mennesker fødes ikke igen, men lever videre i evigheden – hos Gud eller borte fra Gud). Mennesket er omgivet af Guds natur hver dag, og derfor er det

et naturligt udgangspunkt for mange digtere. Salmedigterne vil åbne vores øjne for den storhed, der er i naturens skaberværk. Lige fra den lille myre til den store elefant. Fra det visne blad til det lille grønne frø, der arbejder sig op igennem asfalten. Eller fra den stille sommer-sol til den hårde blæst, der vælter træer og flagstænger,
- Bemærk, at denne salme har mange vers. Derfor må der udvælges, hvad børnene skal lære.

- Nikolaj Frederik Severin Grundtvig skrev denne salme i 1844. Han levede fra 1783 til 1872 og var præst ved Vartov i København. En af Danmarks største samledigtere.

Vanskelige ord

Viltre: Muntre og livlige. (I modsætning til storken er svalerne livlige og flagrende i deres flugt).

Nys: For nylig, dvs. for kort tid siden.

Bolde: Fulde. Aks og vipper er fulde aks; mens stubbene er golde, dvs. tomme og uden kerner.

Stubbene: Resten af stråene efter høsten.

Lo: Rum i udbygningen på en gård, hvor kornet bliver tærsket og rensat.

Tøndemål af traver: Måleenhed. Man måler jorden i »tønder land«, og »traver« er en måde, man stiller kornet op på. En trave korn består af 60 neg.

Vang: En mindre mark. Man taler somme tider i digtningen om ”Dannevang” i stedet for Danmark.

Teksten i børnehøjde

Indfaldsvinkler

(Vælg en el. flere af følgende indfaldsvinkler)
Dagens sangkonkurrence.

1. Find blade og andre efterårstegn. Tag det med ind, og tal om de forskellige årstider. Hvad kendetegner forår, sommer, efterår og vinter? Hør en efterårs-sang.

2. Medbring korn. Tal om, hvordan det vokser fra et lille frø til kornaks. Hvordan det bliver høstet og kommer i lade – og senere bliver brugt i det brød, vi køber hos bageren.

Tag evt. også frugter og grønsager med. Smag og tal om de forskellige årstider, hvor de forskellige ting dyrkes og gror. Hvornår spiser man fx jordbær og æbler? Medbring evt. frugter, som man må bringe hjem fra andre lande, alt afhængig af årstiden.

3. Medbring en dødsannonce fra en avis. Tal om døden, himlen og livet der. Som naturen dør, skal mennesker dø. Og som naturen genskabes og springer ud om foråret, sådan genskaber Gud en ny jord efter døden til mennesker, der tror på ham.

Inspiration til formidling af bibeltæksten

Dagens salme

Find dagens salme (se indfaldsvinkel 1).

Brug tid på at lære salmen. Syng og/el. læs den. Bevæg jer til salmen (Brug hjælpemiddel 1). Lad børnene give deres bud på, hvad det er, vi synger i den-

Syng med Nr 209 – tekstvejledning

ne salme.

Tal om, hvad der gør denne salme til en årstidssalme.

Hvad er en årstidssalme?

En årstidssalme er en salme, der beskriver livets gang i naturen. Foråret, hvor planterne sås, spirer og sætter frø. Fuglene bygger rede, lægger æg og får unger osv. Sommeren, hvor planterne grønnes og gror og fugle- og dyreungerne vokser. Efteråret, hvor naturen bærer gyldne farver, bladene falder af træerne, og musene har travlt med at samle mad til vinteren. (Se indfaldsvinkel 2 -3). Fuglene samler sig og flyver til varmere lande. Vinteren med al dens frost og kulde, med blæsten der suser i de nøgne træer. Osv. Få børnene til at fortælle, hvad der sker i naturens orden - hele året igennem. Tal om, hvordan digtere igennem tiderne har ladet sig inspirere af det.

(Salmen gennemgås vers for vers. Brug evt. tegninger fra hjælpemiddel 2).

Efterår i naturen (v.1 - 2)

Naturen præges af efteråret. Skoven mister sin farve, fuglene synger ikke mere, men samler sig i flokke og flyver mod varmere lande. Markerne, der før var gulbrune med kornaks, har også skiftet farve. Spørg fx børnene, om de har stået ved en kornmark og set, hvordan blæsten en varm sommerdag kan lave "bølger" i kornmarken. Det er et flot syn. Det er, som om kornaksene bliver til guld, når solens stråler rammer dem. (Se indfaldsvinkel 3).

Men et af efterårstegnene er, at markerne er pløjet og kornet er kommet ind i laden. Måske har børnene set, at kornet er blevet hentet ude på marken og kørt

væk af en traktor/lastbil. (Syng el. læs versene).

Gud får tingene til at vokse

(v. 3 - 4)

Digteren er slet ikke i tvivl om, hvem der får kornet til at gro. Det er Gud. Derfor er det høstede korn også Guds gave til landmanden og alle os andre, der får lov til at spise brød, der er lavet af mel fra kornet på marken. Det er Gud, der er skyld i, hvor stor landmandens kornstak er. Landmanden kan passe marken, men han kan ikke få det lille korn dybt i jorden til at gro. Det må Gud sørge for. Gud lader det regne og får hans sol til at varme, og så vokser kornet.

Selvom kornet er høstet og markerne er tomme, så er Gud der stadig. Han slipper ikke mennesker. Han er stadig nær i sit ord – i Bibelen – som aldrig lyver eller snyder. Guds ord glipper aldrig. (Syng el. læs versene).

Tak for mad, Gud! (v. 5)

Derfor er det på sin plads at takke Gud for maden. Måske kender nogle af børnene dette vers, der bruges som bordvers. Tal om, hvorfor vi skal sige tak for mad til Gud. Det er jo vores forældre, der har lavet det – og ikke Gud. Vi skal takke Gud, fordi det er ham, der i sidste ende får kornet til at vokse, gulerødderne til at blive store og jordbærrene til at blive røde.

På samme måde er det godt at takke Gud for hans ord, som vi har i Bibelen. Det viser, vi er glade for det – på samme måde kan vi takke Gud for selve livet, som han skænker hver af os. (Syng el. læs versene).

Gud skaber igen (v. 6 - 7)

Gud sender sin velsignelse ned

over jorden og ned over hans skaberværk. Det er Gud, der har bestemt, at efter vinter kommer forår og sommer (1 Mos 8,22). Dvs. at man igen skal tilså markerne med korn, og det skal vokse og høstes, så landmanden kan få korn ind i laden og vi kan købe brød hos bageren. Sådan er årets rytme. Selvom det om efteråret ser trist ud, så er det godt at vide, at det bliver forår og sommer igen.

Denne livsrytme i naturen sammenlignes med menneskelivet. Der bliver brugt et billede på et timeglas (medbring evt. et fra et spil). Hvert menneskeliv har - som timeglasset - også en begyndelse og en slutning her på jorden, men Gud lover, at de, der tror på ham, har et liv hjemme hos ham i himlen. Det sted beskrives som en sommer. Hvorfor mon? Fordi vi forbinder noget godt med sommer (varme, badning, leg i haven, korte bukser osv.). Lad børnene fortælle, hvad de forbinder med ordet sommer. Kort sagt: et sted vi kan glæde os til at være. (Syng el. læs versene).

Hjemme i himlen (v. 8)

Når først vi kommer hjem i himlen, så er al arbejdet slut (se indfaldsvinkel 4). Ingen lektier, ingen opvask, intet arbejde. Så får vi bare...som den lille fugl, der bare kan spise sig mæt i landmandens korn uden at have arbejdet for det. Sådan bliver det for os engang. Vi skal kun nyde, og til den tid kan og skal vi ikke tænke tilbage på alt det bøvl og de besværligheder, der var her på jorden. Vi husker ikke det, vi havde svært ved. Nu er der ingen krav eller problemer, vi skal tackle. Ingen dør, og ingen bliver skilt. Alle leger med alle osv. (Syng el. læs verset).

Syng med Nr 209 – tekstvejledning

Tak for Jesus (v. 9 - 10)

Digteren slutter salmen af med at takke Gud for, at han er vores far. Fordi han sørger for os her (høsten her), og fordi han vil sørge for os i fremtiden i himlen (høsten hisset). Som en far, der sørger for sine børn. Vi er børn af Gud og kan være sammen med ham, fordi Jesus har fjernet den synd, der var imellem mennesker og Gud. Det gjorde han, da han i påsken døde for alle menneskers synd. Tal om, hvordan synd er at ramme forbi det, som Gud vil, vi skal gøre. Derfor har vi brug for tilgivelse. Selvom dagene bliver kortere om efteråret, og det tidligt bliver mørkt, så er Guds ånd, Helligånden, os nær. Helligåndens opgave er at vejlede mennesker og vise dem Jesus. Helligånden kan hjælpe os til at tro på ham og tro på det evige liv (håbet). Fordi Gud elsker os med sin kærlighed og sendte Jesus til jorden, kan vi have forventning om at mødes i himlen en gang. Tak for det, Jesus! (Syng el. læs versene). (Selvom denne salme er en årstidssalme, bruges den tit til begravelse, fordi den beskriver livet og peger på det kristne håb i v. 7-10).

Gud i min sangbog

Samtal som afslutning med børnene om, hvad salmen siger om Gud og om os mennesker. Hvordan Gud, som sørger for naturens liv, også sørger for vores liv nu og i himlen. Tal om, hvordan man kan gøre forfatterens ord til sine egne, så det bliver en sang, hvor børnene selv mener de ord, de synger med på.

Pointer til 4-7-årige

- Gud får kornet til at gro.
- Vi må takke Gud.
- Jesus hjælper os hjem i himlen.

Pointer til 7-9-årige

- Gud får alting til at gro.
- Gud forlader os ikke og er nær i sit ord.
- Himlen venter os.

Hjælpemiddel 1 Bevægelser og krop

Nu falmer skoven trindt om land (stræk armene op i vejret som et træ, og spred fingrene), og fuglestemmen daler. (Lav fuglebevægelser - og sæt hænderne for munden som "stemmen, der daler").

Alt flygted'.... (flyver rundt i lokalet).

Find på flere ...

Slut med:

... med tro (dan et kors) og håb (stræk armene op) og kærlighed (tegn et hjerte med hænderne, der giver, og giv dig selv et knus)...til himlen os ledsage (stræk hænderne op mod himlen).

Hjælpemiddel 2 Tegn et vers

(Vælg en af følgende muligheder)

- Lad børnene tegne - en tegning til hvert vers i salmen på

overheadtransparenter. Teksten til salmeverset skal være skrevet på.

- Brug malearket. (Se kopiark s. 30).
- Lad børnene tegne sangen på et A4-ark til deres egen "salmebog".
- Lav sang-collager/ kartontegninger i grupper til klubvæggen.

Ideboks

Dagens sangkonkurrence:

Find årstidssalmer og sange, og syng dem for børnene. Børnene skal nu gætte, om disse sange er i følgende kategori: Forår – Sommer – Efterår – Vinter. Der gives point ved rigtigt svar. Se derefter, om børnene kan huske de sange, der hørte efteråret til. Derved findes dagens sang – måske skal der lige lidt hjælp til: "En sang om skoven, der skifter farve, og kornet, der er høstet".

Efterårsaktivitet

- Pres blade.
- Skær roelygter ud, og sæt lys i dem.
- Skær kors i græskarhoveder, og sæt lys i.
- Lav en krans af efterårsblade.
- Tegn en skov, og mal den i efterårsfarver.